

Kiedy powstała „Solidarność”

<https://prawdajestciekawa.pl/?p=5070>

<https://abcpodleglosc.pl/historia/17-wrzesnia-1980-r-powstala-solidarnosc/konrad-jozef-turzynski/11370>

Co roku można usłyszeć i przeczytać, że 31 sierpnia 1980 r. to dzień powstania „Solidarności”. To jednak nie jest prawdą. NSZZ „Solidarność” powstał 17 września 1980. Byłem przy tym, chociaż w tym zdarzeniu nie uczestniczyłem: po prostu stałem przed Morskim Hotelem Robotniczym w Gdańsku Wrzeszczu, gdzie na parterze obradowali delegaci Międzyzakładowych Komitetów Założycielskich z całej Polski.

Okna były szeroko otwarte, aby im nie było duszno, więc gapie (w tym np. ja – w owym czasie mieszkalem i pracowałem w moich rodzinnych stronach, toteż bywałem często w nieodległym Gdańsku) mogli przysłuchiwać się (przyglądać się nie mogli, bo to był wysoki parter – obecnie miejsce, gdzie stali ci gapie, jest zajęte przez parterową przybudówkę, przylegającą do tego budynku właśnie w miejscu, gdzie były te okna: 18 listopada 2021 r. z będąc z toruńskimi kolegami w Gdańsku chciałem im te okna pokazać i zamiast okien zobaczyliśmy tę przybudówkę).

To 17 września 1980 r. pierwszy raz usłyszałem głos inicjatora wolnego ruchu zawodowego od dwóch lat i pół roku, Kazimierza Świtonia, a niedawno przed tym dniem będącego jednym z ludzi kierujących strajkiem w Katowicach. Tam i wtedy podjęto decyzję o utworzeniu jednego Związku na cały kraj, o strukturze „terytorialno-branżowej”, a nie federacji związków regionalnych, tam i wtedy na wniosek doc. Karola Modzelewskiego włączono wyraz „Solidarność” do nazwy Związku. Andrzej Gwiazda już w latach 80., a przynajmniej w 90., nieraz przypominał (np. w miesięczniku **„Poza Układem”** redagowanym przezeń z żoną Joanną), że data powstania Związku to 17 września a nie 31 sierpnia, ale to przypominanie było mało skuteczne. Nawet w Radiu Maryja i TV TRWAM mówiono tak, jak na ogół. Jednak prawdziwa data bywa wspominana, np. tutaj: <https://polskieradio24.pl/artykul/1854601,andrzejgwiazda-o-powstaniu-solidarnosci> i tu: <https://www.gdanskstrefa.com/solidarnosc-we-wrzeszczu-zacieranie-historii/>.

Protesty i strajki zaczęły się 8 lipca 1980 r. w Świdniku i tam po trzech dniach zawarto pierwsze pisemne porozumienie między przedstawicielami strajkujących a przedstawicielami władz. Ostatnim porozumieniem było to zawarte w Hucie „Katowice” w Dąbrowie Górniczej 11 września 1980 r. Dopiero w nim wyraźnie zawarto zgodę władz na tworzenie wolnych związków zawodowych we wszystkich (a nie w tylko w nadmorskich) województwach, której brakowało w porozumieniach szczecińskim i gdańskim.

Do tego skutku zmierzał **„Apel do wszystkich ludzi pracy”** przywódcy strajkowego Andrzeja Rozpłochowskiego, datowany 7 września 1980 roku. Po tym porozumieniu 13 września Rada Państwa uchwaliła uchwałę w sprawie trybu rejestracji nowo powstających związków zawodowych. Spotkanie przedstawicieli MKZ-ów odbyło się w 4 dni później w Gdańsku-Wrzeszczu i dopiero wtedy utworzono ogólnopolski związek o nazwie „Solidarność”.

O rocznicy sowieckiej napaści na Polskę trzeba pamiętać. Ale o dacie utworzenia „Solidarności” należy pamiętać i cenić ją tym bardziej, że to nałożenie się na siebie dwóch ważnych w naszej historii rocznic pokazuje piękną „zemstę” Polaków na sowietyźmie. (Podobnie należy o przypadającej 10 lutego podwójnej rocznicy – zaślubin Polski z Bałtykiem i o 6 lat późniejszego faktu, jakim jest nadanie praw miejskich Gdyni – pamiętać i celebrować ją nie tylko w Trójmieście, ale w całym kraju, nie dopuszczając do tego, aby tragiczna rocznica jednej z masowych wywozek Polaków na wschód – pierwszej podczas II wojny światowej – przysłoniła tamte pozytywne wydarzenia.) Nie tylko Amerykanie mają 17 września swoją dumną rocznicę uchwalenia (pierwszej na świecie) konstytucji. Mamy również my, Polacy, radosny w naszych dziejach 17 września.